

Sygn. akt II KK 183/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

SSA del. do SN Piotr Mirek

Protokolant Ewa Oziębła

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Krzysztofa Parchimowicza,
w sprawie **M. K.**

skazanego z art. 291 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 29 stycznia 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 21 stycznia 2014 r., zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego z dnia 12
listopada 2012 r.,

1. w odniesieniu do M. K. uchyla rozstrzygnięcia zawarte w pkt. 2 zaskarżonego wyroku dotyczące skazania za przestępstwo z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. oraz w pkt 5 i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;

2. na podstawie art. 435 k.p.k. w zw. z art. 536 k.p.k. uchyla zaskarżony wyrok w odniesieniu do:

a) M. Z. - pkt 1

b) J. G. i T. G. - pkt 3, w zakresie skazania za przestępstwo z art. 291 § 1 k.k., art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 291 § 1 k.k. w zw. art. 12 k.k.,

c) J. G. - pkt. 4, w zakresie skazania za przestępstwo z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. ,

d) M. Z., J. G. i T. G. - pkt 5,

i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;

3. zarządza zwrot M. K. uiszczonej opłaty od kasacji.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 12 listopada 2012 r. M. K. został uznany winnym popełnienia czynów:

z art. 291 § 1 k.k. polegającego na tym, że w dniu 7 marca 2006 r., w nieustalonym miejscu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, działając wspólnie i w porozumieniu z J. G. przyjął od nieustalonej osoby samochód osobowy marki Fiat Siena [...] o wartości 11.100 zł pochodzący z kradzieży z włamaniem popełnionej w dniu 7 marca 2006 r. na szkodę L. R., który następnie dostarczył T.G. i J. G. celem jego demontażu na części i dalszej ich sprzedaży,

z art. 279 § 1 k.k. polegającego na tym, że w dniu 15 marca 2006 r. w W., po uprzednim wyłamaniu wkładki zamka w drzwiach, zerwaniu stacyjki zapłonu i blokady kierownicy zabrał w celu przywłaszczenia samochód osobowy marki Fiat Palio Weekend [...] o wartości 9.000 zł. na szkodę A. K. i P. K., za które wymierzono mu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności i stu stawek dziennych grzywny po 50 zł każda.

Wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 21 stycznia 2014 r. wyrok w odniesieniu do M. K. zmieniono w ten sposób, że w ramach zarzuconego mu pierwotnie aktem oskarżenia czynu z art. 291 §1 k.k. i art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 2 k.k. uznano M. K. za winnego tego, że w okresie od 1 do 7 marca 2006 r. działając wspólnie i w porozumieniu z J. G., w wykonaniu z góry powziętego zamiaru przyjął w nieustalonym miejscu od nieustalonych osób, a następnie przekazał J. G. i T. G.:

a) w dniu 7 marca 2006 r. samochód osobowy Fiat Siena o wartości 11.100 złotych pochodzący z kradzieży z włamaniem dokonanej w dniu 7 marca 2006 r. na szkodę L. R.,

b) a w dniu od 1 do 2 marca 2006 r. samochód osobowy Fiat Siena o wartości 11.100 zł pochodzący z kradzieży z włamaniem dokonanej w W. w okresie od 1 do 2 marca 2006 r. na szkodę małżonków I.i T. K.,

a czyn ten zakwalifikowano z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.,

oraz

c) tego że, w dniu 15 marca 2006 r. w W., po uprzednim wyłamaniu wkładki zamka w drzwiach, zerwaniu stacyjki zapłonu i blokady kierownicy zabrał w celu przywłaszczenia samochód osobowy marki Fiat Palio Weekend o wartości 9.000 zł na szkodę A. K. i P. K.,

a czyn ten zakwalifikowano z art. 279 § 1 k.k.

Za oba powyższe przestępstwa wymierzono mu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności i 200 stawek dziennych grzywny po 50 zł każda.

Obrońca M. K. przedmiotowemu wyrokowi zarzucił rażąco obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 454 § 1 k.p.k. polegająca na tym, że Sąd odwoławczy uznał winę M. K., co do popełnienia przestępstwa ciągłego (art. 12 k.k.) z jednoczesnym ujęciem w jego opisie przestępstwa, za które M. K. nie był skazany przez sąd pierwszej instancji, jak też nie został uznany przez ten sąd za winnego popełnienia czynu ciągłego.

Podnosząc powyższy zarzut, skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego z dnia 21 stycznia 2014 r., i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W odpowiedzi na kasację Prokurator Prokuratury Okręgowej wniósł o uznanie kasacji za zasadną i uchylenie wyroku Sądu Okręgowego z dnia 21 stycznia 2014 r. w części zaskarżonej kasacją i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Występując przed Sądem Najwyższym, Prokurator Prokuratury Generalnej poparł kasację obrońcy, a nadto na podstawie art. 435 k.p.k. wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia także co do skazanych M. Z., J. G., J. G. oraz T. G.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna. Istotnie, w akcie oskarżenia zarzucono M.K. m.in. popełnienie w okresie od 27 lutego do 15 marca 2006 r. w ramach czynu ciągłego kilku zachowań polegających na przyjęciu 4 samochodów pochodzących z kradzieży [...] oraz kradzieży z włamaniem, której przedmiotem był Fiat Palio Weekend. Sąd Rejonowy odrzucił konstrukcję czynu ciągłego i skazał M. K. za dwa odrębne przestępstwa: przyjęcia w dniu 7 marca 2006 r. pochodzącego z kradzieży samochodu marki Fiat Siena oraz popełnionej w dniu 15 marca 2006 r. kradzieży z włamaniem, której przedmiotem był samochód marki Fiat Palio. Wyrok nie zawierał natomiast bezpośredniego rozstrzygnięcia, którego przedmiotem były pozostałe zachowania zarzucone w akcie oskarżenia, w szczególności te, których przedmiotem były samochody Skoda Felicja, Fiat Siena, Skoda Felicja . Z uzasadnienia wyroku Sądu I instancji można było wszakże bezpośrednio wnioskować, że zdaniem Sądu brak było wystarczających dowodów, by zachowania te przypisać M. K., a także M. Z., J. G., J. G. oraz T. G. (s. 12-13 uzasadnienia wyroku Sądu I Instancji, k. 5009). W istocie więc, usunięcie tych zachowań z opisu czynu zabronionego przyjętego w wyroku miało, w intencji Sądu, oznaczać faktyczne uniewinnienie od zarzutu ich popełnienia.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez oskarżyciela posiłkowego oraz obrońców oskarżonych i samych oskarżonych, Sąd Okręgowy zmienił wyrok Sądu I instancji w ten sposób, że przypisane M. K. dwa przestępstwa uznał za czyn ciągły i uzupełnił opis tego czynu o jeszcze jedno zachowanie polegające na przyjęciu, a następnie przekazaniu J. G., pochodzącego z kradzieży z włamaniem samochodu marki Fiat Siena. Sąd Okręgowy zmienił także opis czynów przypisanych M. Z., J. G., J. G. oraz T. G., uzupełniając je o zachowania polegające dokonaniu lub współdziałaniu w popełnieniu paserstwa, którego przedmiotem był wspomniany wcześniej samochód marki Fiat Siena. W związku z tymi zmianami Sąd Okręgowy nałożył na M. K., M. Z., J. G., J. G. oraz T. G. obowiązek solidarnego naprawienia szkody (art. 46 § 1 k.k.) na rzecz I. K.

Takie rozstrzygnięcie Sądu Odwoławczego w sposób oczywisty naruszało art. 454 § 1 k.p.k. Nawet uwzględniając apelację oskarżycielki posiłkowej i uznając, że M. K. dopuścił się zarzuczonego mu w akcie oskarżenia czynu, którego przedmiotem był samochód marki Fiat Siena, Sąd Odwoławczy nie mógł uzupełnić

opisu czynu przypisanego M. K. w wyroku sądu I instancji, bowiem pominięcie tego właśnie czynu w wyroku Sądu a quo oznaczało faktycznie, że doszło do uniewinnienia sprawcy w tym zakresie. Tymczasem zgodnie z art. 454 § 1 k.p.k. Sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji (lub co do którego w pierwszej instancji umorzono lub warunkowo umorzono postępowanie). Nie chodzi przy tym jedynie o formalne rozstrzygnięcie uniewinniające sprawcę ale także o pominięcie w opisie czynu przypisanego sprawcy w wyroku skazującym tych fragmentów zachowań, które w ramach czynu ciągłego zostały mu pierwotnie zarzucone w akcie oskarżenia.

Mając na względzie powyższe okoliczności, należało uchylić wyrok Sądu odwoławczego w zakresie dotyczącym skazania za przestępstwo z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 12 i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania temu Sądowi.

Jednocześnie na podstawie art. 435 k.p.k. w zw. z art. 536 k.p.k. należało uchylić wyrok Sądu odwoławczego także w odniesieniu do M. Z., J. G., J. G. oraz T. G., w zakresie, w jakim Sąd odwoławczy przypisał im różne postaci dokonania lub współdziałania w dokonaniu czynu zabronionego paserstwa, którego przedmiotem był samochód marki Fiat Siena. Skoro Sąd I instancji usunął z opisu czynów przypisanych wyżej wymienionym osobom dokonanie lub współdziałanie w popełnieniu takiego czynu, to należało uznać, że doszło w tym zakresie do uniewinnienia sprawców i Sąd odwoławczy, z uwagi na treść art. 454 § 1 k.p.k., nie mógł ich skazać za te czyny.

Konsekwencją uchylenia wyroku Sądu Okręgowego w zakresie przypisania M. K. a także M. Z., J. G., J. G. oraz T. G. odpowiedzialności karnej za zachowania stanowiące dokonanie lub współdziałanie w popełnieniu czynu zabronionego paserstwa w odniesieniu do samochodu marki Fiat Siena, było uchylenie także rozstrzygnięcia o obowiązku naprawienia szkody związanej z tymi zachowaniami.

W ponownym postępowaniu Sąd Odwoławczy oceni, czy zachodzą przesłanki do uwzględnienia apelacji oskarżycielki posiłkowej w zakresie zarzuconych w akcie oskarżenia M. K., M. Z., J. G., J. G. oraz T. G. zachowań odnoszących się do samochodu marki Fiat Siena i, w zależności od wyników tej oceny, podejmie stosowne rozstrzygnięcie, mając na względzie treść art. 454 § 1

k.p.k. oraz fakt, że Sąd I instancji uniewinnił wymienione wyżej osoby od zarzutu popełnienia tych zachowań.